

БЮДЖЕТНЕ ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ

стор 3

ГАЗЬКИЙ СИНДРОМ

стор 6

ЛЮДИ ПІД НАГЛЯДОМ

стор 7

ТРИ РОКИ ПОТОМУ: ЕВОЛЮЦІЯ НЕГІДНОСТІ ВЛАДИ

21 листопада назавжди залишиться в пам'яті українців. Адже саме в цей день три роки тому розпочався Євромайдан, який згодом трансформувався у Революцію Гідності. Приводом для народних протестів стала відмова тодішнього керівництва країни від європейського курсу. Проте це дійсно був лише привід. Насправді ж люди просто втомилися від гнітючого режиму Януковича. Тоді, три роки тому, ми навіть не підозрювали, якою страшною буде ціна перемоги. І, звісно ж, не могли передбачити, яке «світле» майбутнє на нас чекає. Із чим зустрічаємо річницю? З сумом.

Місяць тому «Кіберхунта» (спільнота хакерів та аналітиків, які протистоять зовнішній агресії та борються із внутрішніми ворогами) начебто зламала пошту помічника президента РФ Владислава Суркова. І в листуванні одіозного куратора «ДНР» та «ЛНР» зі своїм помічником Карповим нібито було знайдено «План першочергових заходів з дестабілізації суспільно-політичної ситуації в Україні «Шатун».

Головною метою цього «плану» є проведення дострокових парламентських виборів. Термін розхитування ситуації: листопад 2016-го — березень 2017 ро-ку. Для цього був розписаний кожен крок. Зокрема, розслідування корупційної діяльності президента України Петра Порошенка та його оточення, таємних домовленостей і лобіювання бізнес-інтересів; організація «тарифного майдану», підготовка фінансової бази

протестів в усіх обласних центрах України; активна критика соціально-економічної політики центральної та місцевої влади.

Тобто люди, які критикують дії влади, автоматично стають рукою Кремля? Тобто українці мають дякувати президентові, уряду, народним депутатам, місцевій владі за своє «щасливе» і «безбідне» життя? Здається, що так.

План «Шатун» — цілковита нісенітниця. Щоб упевнитися у цьому, варто лишень його прочитати. По-перше, в пошті був знайдений не сам документ, а його скан! По-друге, це не серйозний аналітичний матеріал, а примітивний текст з купою помилок, складений не надто професійним політтехнологом. І третє, найголовніше: чому документи зберігалися в поштовій скриньці, яку насправді може зламати хакер-початківець?

Однак СБУ стверджує, що план дестабілізації «Шатун» є справжнім. Про це заявив голова Служби безпеки України Василь Грицак: «З приводу плану «Шатун» — завершилася експертиза (ми її ще не оприлюднили, але я думаю, що ми це обов'язково зробимо), яка довела автентичність того, що ці документи виготовлялися дійсно там, де й було оголошено».

Також нещодавно начальник департаменту СБУ Анатолій Дублик під час брифінгу заявив, що РФ готує провокації задля організації дочасних парламентських виборів в Україні. Мета їх проста — приведення до влади і посилення проросійських сил у новому парламенті виключно з перспективою ревізії європейського курсу і зміни зовнішньополітичного вектора. Все згідно з планом «Шатун».

(Закінчення на стор. 2)

ВСЕУКРАЇНСЬКА СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ГАЗЕТА

НАША АДРЕСА В ІНТЕРНЕТІ: GAZETA.VV.COM

Рекомендована ціна
2 грн 30 коп.

ТРИ РОКИ ПОТОМУ: еволюція негідності влади

(Закінчення. Початок на стор. 1)

«Старт зазначених дій запланований на 15 листопада зі всеукраїнської акції протесту банківських вкладників. Надалі з 17 листопада

центрі міста, виставлені минулого тижня для захисту від «Шатуна», є прямим тому свідченням.

Ще нам всіляко намагаються довести, що дочасні вибори — щось небезпечне. Цій страшилиці теж не один

може втратити державність. Проте, відверто кажучи, з такою владою нам не потрібно ворогів. Адже це не Путін і не Сурков підняли українцям тарифи на комунальні послуги, обвалили гривню, зірвали всі очікувані

справа. Адже слідство не вкладається у визначені законодавством терміни. Начебто пояснення зрозуміле. Проте так тривожно... Ми ж знаємо, що благими намірами виложена дорога в пекло.

Зустрічаємо річницю із сумом. Завжди легше знайти винуватця, аніж самотужки виправляти свої помилки. І роблять це люди, що прийшли до влади тільки завдяки простим українцям, які не здавалися і кілька місяців на Майдані відстоювали своє право на гідне життя! Від цього стократ сумніше.

Замість реальних реформ та боротьби з корупцією нас годують черговими обіцянками про безвізовий режим. Це вже перетворилося на якийсь фетиш. Політтехнологи, що працюють на Банковій, учепилися за цю ідею мертвою хваткою. Вони, здається, і досі думають, що українці вийшли на Майдан лише через євроінтеграцію. Хоча безвізовий режим з ЄС справді важливий. Та є одне «але»: гаманці у людей нині порожні... Ось і підсумок.

Яна ДЖУНГАРОВА

З ТАКОЮ ВЛАДОЮ НАМ НЕ ПОТРІБНО ВОРОГІВ. АДЖЕ ЦЕ НЕ ПУТІН І НЕ СУРКОВ ПІДНЯЛИ УКРАЇНЦЯМ ТАРИФИ НА КОМУНАЛЬНІ ПОСЛУГИ, ОБВАЛИЛИ ГРИВНЮ, ЗІРВАЛИ ВСІ ОЧІКУВАНІ РЕФОРМИ В КРАЇНІ!

основний акцент протестних акцій буде зміщуватися на питання підвищення тарифів. Протест повинен перерости в блокування урядових структур, розширення претензій і вимог до влади», — зазначили в СБУ.

Наразі ми бачимо спробу дискредитувати протестні рухи як явище. Мовляв, хто не з нами, той проти нас. Але ж цей меседж транслюється провладними лідерами громадської думки, політиками, експертами вже два з половиною роки. Це й не дивно, адже влада панічно боїться власного народу. Огорожі в

рік. Та якщо поглянути на будь-які рейтинги, то стане зрозуміло, що жодних шансів у проросійських сил немає! Проте нам прищеплюють цей жах.

Насправді це досить дієвий метод психологічного тиску: багато хто може розсудити, що поганий мир кращий за хорошу війну. Паралельно продукуються дешеві брудні скандали, що мають на меті пересварити суспільство.

І все це нам товмачать напередодні річниці початку Революції Гідності. Мовляв, «Шатун» такий небезпечний, що Україна зрештою

реформи в країні! І неже Росія відповідальна за українську корупцію? Що й говорити про завершення розслідування та притягнення до кримінальної відповідальності представників колишньої влади! Теж РФ заважає?

До речі, нещодавно стало відомо, що Генпрокуратура зупинила досудове розслідування у кримінальних провадженнях щодо експрезидента Віктора Януковича та його оточення. Начальник департаменту спецрозслідувань ГПУ Сергій Горбатюк пояснив, що до такого рі-

КОМЕНТАРІ ЕКСПЕРТІВ

Віктор НЕБОЖЕНКО,
політолог, директор
соціологічної служби
«Український
барометр»:

«Ідея звинуватити когось у зовнішньому впливі на протестні акції — стара диктаторська технологія. А те, що зараз коїться, — це спосіб дискредитації Майдану. Та якби на вулиці вийшли широкі маси, їм було б байдуже, в чому звинувачує їх влада. Бо вони б самі її звинувачували. Значною мірою мені здається, що Путіну всі ці плани дестабілізації не надто цікаві, адже його задовольняє режим особистої влади президента Порошенка.

Нині українські високопосадовці чинять дивно. Ці люди стали до керма держави завдяки Революції Гідності. Та замість того, щоб йти назустріч українцям, вони самоізолювалися. Їх цинізм не можна порівняти навіть із цинізмом попереднього режиму. Подивіться, як стравляють різні групи протесту-

Перевибори чи Майдан-3?

вальників, як людей ображають, залякують терактами, зрештою, тим, що «Путін нападє!»

Гадаю, Майдану-3 найближчим часом не буде. Адже люди геть розчаровані й не бачать сенсу в тому, щоб кілька місяців знову стояти на морозі. Проте якби народ все ж вийшов, то це була б зовсім інша революція. Оскільки до неї долучилися б люди, в яких за плечима війна, волонтери... А це вже зовсім інший дискурс.

Натомість виходом із складної політичної ситуації стали б дострокові парламентські, а можливо, й президентські вибори. Але не треба їх пов'язувати з масовими протестами. Дочасні вибори стануть можливими не в результаті гіпотетичного Майдану-3, а через жадливу дистанцію між населенням і владою, через внутрішньополітичну та внутрішньоекономічну боротьбу всередині правлячої верхівки».

Костянтин МАТВІЄНКО,
політичний експерт,
голова Корпорації
стратегічного
консалтингу
«Гардарика»:

«Розуміння неадекватності режиму Кучми в українському суспільстві визрівало десять років, режиму Ющенка — п'ять років, Януковича — зазедве три роки. Для усвідомлення того, що являє собою Порошенко, знадобилося ще менше. З цієї точки зору можна припустити, що ми входимо в новий протестний цикл. Та насправді є цілий ряд «але». Зокрема, треба зважати на те, що суспільство неймовірно втомилося.

Який вихід із ситуації? Як на мене, зміна уряду за чинної Верховної Ради вже не допоможе. Ми бачили,

як поміняли шило на мило — Яценюка на Гройсмана. І з'ясувалося, що рівень компетентності, відповідальності, загальної культури нинішніх урядовців став ще нижчим, ніж був у їхніх попередників. До того ж, нині немає претендентів на посаду прем'єра, які б могли одночасно задовольнити президента і так звану парламентську більшість. Тому, на мою думку, вихід один — дочасні вибори. Це найбезпечніший спосіб перезавантаження влади.

Проте й тут не все так просто. Адже якщо волевиявлення знову відбудеться за змішаною системою, то майбутній парламент мало чим відрізнятиметься від нинішнього. Але БПП та «НФ» до останнього будуть триматися за мажоритарку. На жаль, ці дві фракції визначають, у який спосіб в Україні формується законодавча база. Та й загалом влада опиратиметься перезавантаженню. Головна причина: в країні ще є що красти».

І де той план «Шатун»? Покажіть, будь ласка!

Лідер «Батьківщини» Юлія Тимошенко вважає, що влада злякалася акцій протесту ошуканих вкладників. Про це, наприклад, свідчать триметровий паркан довкола вулиці Банкової та багато автобусів із сотнями військових, якими забили центр столиці. Влада натомість заявила про підготовку терактів, мовляв, акції протесту нібито керовані з Москви.

«За нашими даними, навіть готувалися кілька терактів, щоб показати, як діє «рука Москви». У той же час президент спішно підписував законопроект на вимогу ошуканих вкладників банку «Михайлівський», щоб встигнути до початку акції виступу його до ВРУ і навіть проголосувати. Страх перед людьми — це єдине, що дисциплінує та примушує владу працювати!» — пояснила Юлія Тимошенко.

Політик обурена тим, що в Адміністрації президента був створений не штаб «подолання кризи в Україні», а штаб протидії акції ошуканих банками людей.

Лідер «Батьківщини» попередила владу, що «народний гнів, народні майдани ще жоден паркан не стримає».

Вона подякувала людям за те, що вони змусили главу держави та парламент провести всі процедури та майже миттєво ухвалити закон.

Юлія Тимошенко також спростувала провокаційні заяви контролюваних владою ЗМІ про те, що протестувальники прийшли на акцію за гроші. За її словами, ці розповіді поширювали спеціально навчені люди за завданням спецслужб. Така технологія, як нагадала політик, використовувалася ще за часів президентства Леоніда Кучми.

«Це примітивна провокація, спрямована на те, щоб люди не виходили захищати свої права, щоб вони не вірили тим, хто разом із ними виборює справедливість. Усі плани на кшталт «Шатуна» мають на меті залякування людей і дискредитацію політичних сил, які обстоюють їх інтереси», — підсумувала Юлія Тимошенко.

Окрім того, лідер «Батьківщини» підкреслила, що проти неї особисто «були спущені всі собаки режиму».

«Той шабаш, який творився у ЗМІ проти мене особисто, просто переходить усі межі. Це було підготовлено, сплановано і втілено саме так, як це відбувалося за режиму Віктора Януковича. Режим Порошенка нічим не кращий. Хочу спростувати увесь той бруд та образи, приниження, які звучали в бік «Батьківщини» та мене особисто в інформаційному просторі», — заявила Тимошенко.

Кабінет міністрів скерував до Верховної Ради на друге читання проект закону про Державний бюджет на 2017 рік. Спікер парламенту Андрій Парубій пообіцяв, що депутати розглянуть його 8 грудня. До документа, порівняно з першим варіантом, внесені серйозні зміни. Зокрема, видаткова частина бюджету збільшена на 15,1 млрд грн — з 775,3 млрд грн до 790,4 млрд грн. І, звісно ж, «слуги народу» передусім подбали про свої інтереси, заклавши додаткове фінансування державних відомств і апаратів чиновників.

Так, витрати на утримання апарату Верховної Ради зросли на 140 млн грн, Державного управління справами — на 313 млн грн, господарсько-фінансового департаменту секретаріату Кабінету міністрів України — на 300 млн грн, Державної судової адміністрації та Генеральної прокуратури України — на 363 млн грн, Міністерства внутрішніх справ — на 2 млрд 260 млн грн, Адміністрації президента України — на 77 млн грн.

Крім того, уряд дописав ще один рядок витрат: 300 млн грн передбачено на «підтримку реформи державного управління». Причому, судячи з формулювання, ділитимуть ці кошти в ручному режимі, як і в разі багатьох інших бюджетних програм (наприклад, із розвитку та утримання автотрас, підтримки фермерів, природоохоронних заходів). При цьому на 1,5 млрд грн зменшено фінансування Державного фонду регіонального розвитку.

«Загальний висновок: державна корупційна система демонструє свої непомірні апетити і діє у властивій їй манері. Фактично видатки зведеного бюджету тепер оцінюються у 975 млрд грн, або 37,2% від ВВП, і на 110 млрд грн уже перевищують обмеження, закладені в бюджетній резолюції (33,1% ВВП). Але ж це ще не кінець процесу», — коментує економіст Данило Монін.

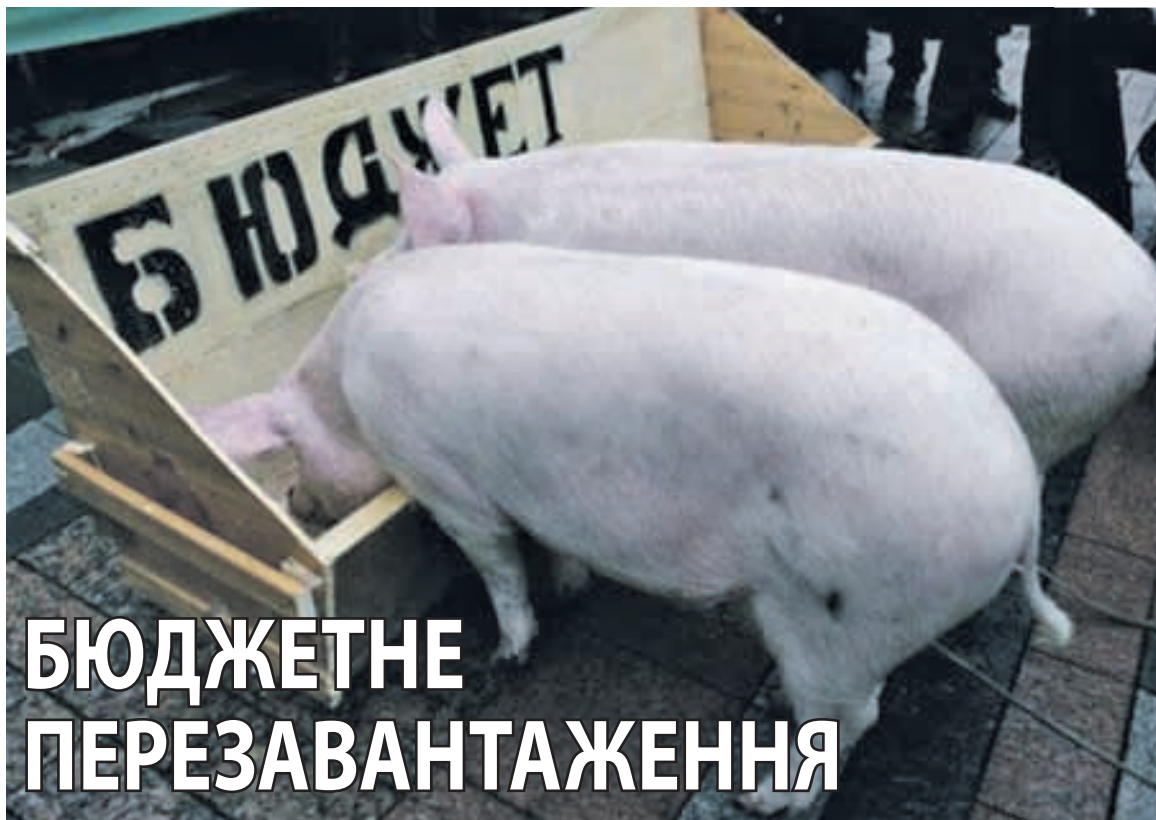
Слід зазначити, що бюджетні відрахування Міноборони по-

підняти мінімальну зарплатню, не ґрунтуючись на пропорційному зростанні обсягу валового внутрішнього продукту. У проекті бюджету зростання економіки України заплановане на рівні 3%. При цьому МВФ, а також НБУ прогнозують лише 2,5%. А мінімальна зарплата в бюджеті збільшується удвічі. І ми повинні розуміти, що це не відповідає фактичному зростанню ВВП», — пояснює експерт.

За його словами, бізнес закладе підвищену «мінімалку» в собівартість продукції, внаслідок чого зростуть ціни на споживчому ринку.

«Крім того, доведеться збільшити грошову масу в обігу, що призведе до падіння курсу гривні, оскільки реального зростання ВВП немає. При цьому потрібно врахувати, що перспективи отримання Україною чергового траншу МВФ вкрай примарні: деякі вимоги ми поки не можемо виконати. А кошти Фонду сьогодні є єдиним джерелом наповнення золотовалютних резервів.

Відзначимо, що від початку року негативне сальдо торгового балансу сягнуло 1 млрд 800 млн дол., тобто на таку суму ми експортували менше товарів, ніж імпортували. І дефіцит торгового балансу компенсується за рахунок золотовалютних резервів. Якщо ми не будемо їх поповнювати за рахунок коштів МВФ, ЗВР зміліє, і це своєю чергою підштовхне

БЮДЖЕТНЕ ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ

УРЯД ПРИРІКАЄ ПЕНСІОНЕРІВ НА ПОДАЛЬШЕ ЗУБОЖІННЯ. АДЖЕ НА ТЛІ ЗРОСТАННЯ ЦІН, ДО ЯКОГО НЕМИНУЧЕ ПРИЗВЕДЕ ПІДНЯТТЯ «МІНІМАЛКИ», МІНІМАЛЬНУ ПЕНСІЮ ПЛАНУЮТЬ ЗБІЛЬШИТИ ЛИШЕ ДО 1312 ГРН З 1 ТРАВНЯ І ДО 1373 ГРН — З 1 ГРУДНЯ НАСТУПНОГО РОКУ

розрив між мінімальною зарплатнею і прожитковим мінімумом. Адже якщо зрівняти їх, бюджетний дефіцит не впишеться не лише в заплановані на наступний рік 3% — 77,5 млрд гривень, а й навіть у 6%».

Отож, уряд прирікає на подальше зубожіння пенсіонерів, більшість із яких нині вже перебувають за межею бідності. Бо на тлі зростання цін, до якого неминуче призведе підняття «мінімалки», мінімальну пенсію хочуть підвищити лише до 1312 грн з 1 травня, і до 1373 грн — з 1 грудня наступного року.

Відзначимо, згідно з видатковою частиною проекту бюджету, поданого на друге читання, фінансування Пенсійного фонду зменшене на 14,8 млрд грн. У Кабміні планують, що цю суму вдасться покрити за рахунок збільшення податкового навантаження по відрахуванню ЄСВ з підприємств при зростанні мінімальної зарплати. Однак, як вважає Олег Пендзин, підвищення «мінімалки» вдвічі не означає, що відрахування від ЄСВ зростуть пропорційно.

«Дефіцит Пенсійного фонду сьогодні становить 151 млрд грн. За оцінками Мінсоцполітики, мінімальну заробітну плату в країні отримують близько 4 млн осіб. Відповідно, в результаті підняття «мінімалки» з 1600 грн до 3200 грн ми повинні отримати приріст надходження ЄСВ близько 14 млрд грн. Але при цьому не враховується важливий момент: цілком мож-

ливо, що кількість зайнятих, які офіційно отримують мінімальні виплати, скоротиться, бо бізнес вдасться до реструктуризації. Тож чиста арифметика тут не спрацює, і недостатку коштів Пенсійного фонду в такий спосіб не вдасться покрити», — пояснює Олег Пендзин.

Бюджетні відрахування на житлові субсидії, згідно з проектом бюджету, зменшено на 3,6 млрд грн.

«Потрібно розуміти, що субсидії розраховувалися на підставі чинної вартості газу на рівні 6870 грн за тисячу кубометрів і курсу 27,2 грн за долар. Однак ці показники можуть змінитися. Якщо блакитне паливо на світовому ринку подорожчає, це автоматично призведе, відповідно до вимог Меморандуму МВФ, до перегляду цін на нього всередині країни. Як наслідок, зростуть суми, необхідні на покриття субсидій, і своєю чергою збільшиться бюджетний дефіцит», — коментує Олег Пендзин.

Він називає ще одну причину, через яку може забракнути коштів у казні: «У проект закладена маленька хитрість. Як і цього року, передбачається обмін державних цінних паперів на векселі Фонду гарантування вкладів населення та акцій банків без квазівки конкретних сум. По суті, це — формування прихованого бюджетного дефіциту, своєрідна лазівка, через яку можна збільшити державний і гарантований державою борг».

Відзначимо, наступного року обслуговування зовнішнього державного боргу обійдеться Україні в 113,3 млрд грн, що на 12,3 млрд грн більше, ніж тепер.

Однією з проблем проекту бюджету-2017, поданого на друге читання, залишається нереалістичний прибуток. Є дві статті доходів, що викликають у експертів серйозні сумніви. По-перше, наступного року планується отримати 17 млрд грн від приватизації.

«Цьогоріч за цією статтею очікували отримати аналогічну суму, проте скарбниця поповнилася лише на 78 млн гривень. І наступного року, ймовірно, не варто розраховувати на більше. До того ж, вартість Одеського припортового заводу, який мають пустити з молотка, падає: спочатку його оцінювали в 500 млн дол., а сьогодні вже фігурує цифра в 250 млн дол. І яким буде результат його продажу, невідомо», — зазначає експерт Економічного дискусійного клубу.

Друга сумнівна стаття стосується доходів від спецконфіскації на рівні 10,5 млрд грн. «До бюджету ця сума вже «забита», хоча закон про спецконфіскацію ще не прийнятий, і є великі побоювання, що цього так і не станеться. Тобто загалом залишається незрозумілим, чи отримає бюджет близько 28 млрд грн», — резюмує Пендзин.

Кіра ВІНОГРАДОВА

РІЗКЕ ПІДНЯТТЯ «МІНІМАЛКИ» НЕ ВИПРАВДАНЕ З ЕКОНОМІЧНОЇ ТОЧКИ ЗОРУ, ОСКІЛЬКИ НЕ ВІДПОВІДАЄ ЗРОСТАННЮ ВВП

рівняно з першим варіантом документа не змінилися і становлять 66,8 млрд грн. Щоправда, і це на 2,9 млрд грн більше, ніж цьогоріч.

Базовою зміною у проекті Державного бюджету стало збільшення мінімальної заробітної плати з 1 січня 2017 року до 3200 грн. Експерт Економічного дискусійного клубу Олег Пендзин відзначає, що різке підняття «мінімалки» не виправдане з економічної точки зору.

«Ці показники пов'язані в єдиний механізм. Не можна

гривню до прірви», — пояснює Олег Пендзин.

Попри обіцянки чиновників, прожитковий мінімум до мінімальної зарплатні так і не прирівняли. Тож із 1 січня він мусить становити 1544 грн, з 1 травня — 1624 грн, з 1 грудня — 1700 грн.

«До прожиткового мінімуму прив'язані всі соціальні платежі: пенсії, виплати по безробіттю тощо, — пояснює Олег Пендзин. — Тому аби формально зберегти хоч якийсь баланс бюджету, чиновники пішли на

Листопадів платіжки за опалення автоматично розділили українців на дві категорії. Одні зітхнули з полегшенням, адже навіть без субсидії суми в авізітках не перевищували 200–300 грн. Інші були шоковані: за півмісяця їм нарахували 1000–2600 грн за обігрів стандартних «двійок» і «трійок». Однак Кабмін занепокоївся виключно долею Києва.

АВІЗІВКИ-«КОСМОС»

Після того як Кабмін Гройсмана своїм рішенням встановив єдину вартість газу на рівні 6879 грн за тисячу кубометрів, українці почали морально готуватися до того, що плата за опалення підвищиться удвічі. Адже так звану соціальну ціну, за якою блакитне паливо купували підприємства теплокомуненерго, скасували. Відповідно, якщо для ТКЕ газ подорожчав удвічі, то й тарифи вирости на стільки ж. Адже не секрет, що 80% платежу за опалення становить саме газ. Однак до останньої миті люди не вірили в те, що драконівські тарифи набудуть чинності. І ось отримали...

умовно кажучи, в жовтні цього року з жовтневою погодою за 50–100 років. Якщо цьогорічний жовтень видався теплим порівняно зі своїми попередниками, то базовий тариф за квадратний метр трохи знижується. Якщо ж він холодніший за аналогічний період у попередні роки, то оплата збільшується. Однак уряд не вважає за потрібне пояснювати це населенню», — уточнив Галайда.

КИЇВ У ФАВОРИ

Столиця не стала винятком у тарифній «шоковій терапії». Наприклад, за «трійку» 57,5 кв. м за два тижні жовтня господині доведеться заплатити 1709 грн. Та ось халепа: будинковий лічильник

заявили в компанії, пообіцявши, що вже в наступних платіжках мешканці побачать перерахунок. Стверджувати, що компанія нагрілася на споживачах, зарано.

ПЛАТІЖНИЙ ШОК

заявили в компанії, пообіцявши, що вже в наступних платіжках мешканці побачать перерахунок.

Стверджувати, що компанія нагрілася на споживачах, зарано.

Суми в платіжках зрівнялися з доходами громадян. А субсидії всіх не врятують. Приймавши постанову про відтермінування плати за опалення, уряд фактично зізнався у тому, що ціна на газ є завищеною», — додав експерт.

Він нагадав, що гікалорія у різних містах коштує по-різному. Наприклад, у Києві та Кропивницькому вона «тягне» на 1416 грн, а у Вінниці — 1123 грн. Те саме з оплатою тепла за метражем: у Ніжині беруть 50 грн з квадратного метра, а в Києві — 32 грн.

«Цього року НКРЕКП за 15 хвилин, без будь-яких перевірок, затвердила тарифи для 170 ТКЕ по всій Україні. Тому вартість гікалорії у всіх регіонах різна. Але проблема коріниться значно глибше: за всю історію України регулятор жодного разу не вста-

ти борги. А в «Ощадбанку», в якому раніше погрожували комісією за оплату кожного платежу, розробляють механізм надання своїх послуг субсидіантам абсолютно безкоштовно.

З огляду на те, що кількість оформлювачів субсидій за 1,5 місяця зросла до 7 млн сімей (загалом в Україні налічується близько 12 млн «осередків суспільства»), виникає цілком логічне запитання: звідки держава візьме стільки грошей? Адже навіть у проекті держбюджету, підготовленому до другого читання, витрати на субсидії скорочені до 50,7 млрд грн, хоча реальна потреба в такій субвенції становить близько 100 млрд грн. Це ті гроші, які держава повинна надсилати підприємствам ТКЕ, компенсуючи послаблення оплати з боку населення.

НАЙЛІПШЕ БУЛО Б ЗНИЗИТИ ВАРТІСТЬ ГАЗУ, ОСКІЛЬКИ НАСЕЛЕННЯ РЕАЛЬНО НЕ СПРОМОЖНЕ ПЛАТИТИ. СУМИ В ПЛАТІЖКАХ ЗРІВНЯЛИСЯ З ДОХОДАМИ ГРОМАДЯН. А СУБСИДІЇ УСІХ НЕ ВРЯТУЮТЬ

Першими платіжки за опалення прийшли в Запорізьку область. Жителі Бердянська виклали в соцмережі авізітку, згідно з якою за 15 днів увімкненого тепла власникові двокімнатної квартири площею 48,1 кв. м доведеться заплатити 914 грн. А в Балаклії Харківської області опалення квартири в 59 кв. м потягнуло на... 2675 грн.

Навіть у Вінниці — улюбленому місті президента і прем'єр-міністра — ціни в платіжках не викликали інших емоцій, окрім жаху. Наприклад, за обігрів упродовж двох тижнів однокімнатної квартири в 38 квадратів нарахували 973 грн. Інший власник однокімнатної квартири в цьому таки видатному місті отримав авізітку з цифрою 427 грн.

Утім, споживачі чудово розуміють, що це лише початок — надалі «опалювальні» суми стрімко зростатимуть.

Тут відразу варто зазначити, що у всіх наведених випадках багатоповерхівки не обладнані загальнобудинковими лічильниками тепла. Тобто людям нараховують опалення за метражем, прив'язуючи витрати газу на обігрів до температури повітря за вікном.

Здавалося б, жовтень був не такий уже й холодний. Тоді з якого неба впали захмарні суми?

Як пояснив аналітик організації «Громадський аудит» Тарас Галайда, плутанина закралася у платіжки саме через прив'язку тарифів до температурного режиму, яка була закріплена постановою №1037 Кабміну Яценюка.

«Формула розрахунків доволі складна. Певний коефіцієнт виводиться із порівняння температури,

тепла в «чешці», де розташована квартира, наявний. І такий випадок не поодинокий.

Зауважимо інше: в поле зору Кабміну потрапили тільки київські платіжки з жахливими сумами. Уряд висловив сподівання, що трапилася прикра помилка, наказав розібратися з «Київенерго», перевірити платежі й провести перерахунок мешканцям столиці. МВС заявило про готовність взятися за своє розслідування, а «Мінстець» поспішив звинуватити компанію-постачальника в тому, що вона загрожує держбезпеці. Пізніше до гри долучилася НКРЕКП, пообіцявши штрафувати ТКЕ за помилки в авізітках споживачів.

Директор «Інституту міста» Олександр Сергієнко зазначив, що Київ опинився у зоні особливої уваги тільки тому, що столичні багатоповерхівки більше як на 90% обладнані будинковими лічильниками теплової енергії.

Своєю чергою експерт Фонду суспільної безпеки Юрій Гаврилечко впевнений, що Кабмін занепокоївся платежами киян, бо розуміє, що «коли столиця вийде на акції протесту, чиновників не врятує навіть Нацгвардія».

Утім, «Київенерго» відбило напад: помилок у їхніх розрахунках бути не може, за винятком 6% будинків (600 багатоповерхівок у столиці), в яких співробітникам компанії не вдалося зняти показники лічильників через технічні обмеження або обмежений доступ до підвалів, де розташовані прилади обліку.

«Ось чому для визначення вартості опалення у цих будинках застосовувався алгоритм, наведений у постанові Кабміну №1037», —

Однак і виключати цього не варто, адже монополіст цілком може використовувати вищий коефіцієнт (якщо опалення нараховується за метражем) або ж просто додати «зайві» дні. Та й з лічильниками теж не все зрозуміло — доступ до них мають лише співробітники «Київенерго», а мешканцям підхо-

дити до приладів обліку заборонено. Тобто можна навмання написати, скільки гікалорій пішло на обігрів квартири. Мешканцеві ж доведеться повірити і заплатити постачальникові послуг.

Але головне — у своїй відповіді «Київенерго» вказало на справжню причину захмарних тарифів.

«Це яценюківська постанова №1037, а також документ від уряду Гройсмана про ринкову ціну на газ. Тож усі претензії Гройсман може переадресувати собі та Кабміну під особистим керівництвом», — підкреслив Юрій Гаврилечко.

Олександр Сергієнко також вважає, що НКРЕКП і МВС наврод чи знайдуть порушення у розрахунках «Київенерго», яке керувалося нормативами, схваленими Кабміном.

«Найліпше було б знизити вартість газу, оскільки населення реально не спроможне платити.

ГІКАЛОРИЯ У РІЗНИХ МІСТАХ КОШТУЄ ПО-РІЗНОМУ. НАПРИКЛАД, У КИЄВІ ТА КРОПИВНИЦЬКОМУ ВОНА «ТЯГНЕ» НА 1416 ГРН, А У ВІННИЦІ — 1123 ГРН. ТЕ САМЕ З ОПЛАТОЮ ТЕПЛА ЗА МЕТРАЖЕМ: У НІЖИНІ БЕРУТЬ 50 ГРН З КВАДРАТНОГО МЕТРА, А В КИЄВІ — 32 ГРН

новлював тарифи, узгоджуючи інтереси споживача і постачальника послуг. Рішення завжди приймалися виключно на користь ТКЕ», — заявив Гаврилечко.

ПРИМУС ДО СУБСИДІЙ

Обидва експерти схилиються до думки, що заощадити в багатоквартирних будинках на опаленні не вийде. Особливо в старих будівлях, де встановлення індивідуальних лічильників неможливе. Годі сподіватися і на те, що уряд знизить тарифи. А ось готуватися до чергового підвищення вартості газу і, відповідно, тарифів саме час. Адже в проекті держбюджету передбачена закупівля блакитного палива за ціною в 245,8 дол. Це може призвести до його подорожчання мінімум на 25%.

Мабуть, не дарма уряд так наполегливо рекомендує українцям оформляти субсидії. З одержувачів допомоги заборонено стягува-

«Держава примушує людей оформляти субсидії, адже іншого способу сплатити ці захмарні суми немає», — констатував Олександр Сергієнко.

Експерт підкреслив, що нині державний апарат готує низку заходів проти боржників за «комуналку». Законопроект про ЖКГ, який поки не винесено на розгляд у другому читанні до парламенту, повертає пеню за прострочення комунальних платежів. Також споживачів залякуватимуть виселенням із житла. Крім того, мало хто з боржників зможе судитися з державою або постачальником послуг.

«Якщо ще навесні подача судового позову коштувала 500 грн, то тепер судовий збір у майнових суперечках обходиться уже в 1 тис. грн. Держава б'є батоном, а прямика для українців не заготовувала», — підсумував експерт.

Арина МАРТОВА

Нещодавно відбувся з'їзд партії «Батьківщина» та Всеукраїнське селянське віче, де було прийнято резолюцію, у якій викладені основні параметри тієї аграрної політики, що її насправді потребує Україна. Тим часом не вщухають протести фермерів і працівників аграрної сфери, яким нині доводиться трудитися в надскладних умовах. Ці та інші важливі для аграріїв теми відверто обговорили політичний експерт, голова корпорації стратегічного консалтингу «Гардарика» Костянтин МАТВІЄНКО та народний депутат від «Батьківщини» Вадим ІВЧЕНКО.

► **Костянтин МАТВІЄНКО (К.М.):** Яким є бачення партії ключових проблем, що нині існують в аграрній сфері?

Вадим ІВЧЕНКО (В.І.): Важко віднайти логіку в діях влади стосовно аграріїв, виробників сільськогосподарської продукції, загалом села. Державна підтримка комплексу, який забезпечує понад 40% валютної виручки, постійно скорочується. Фаворитами влади нині є і залишаються експортери, які отримують надприбутки від експорту зернових і технічних культур. Тобто не більше, ніж 200 аграрних компаній або родин збагачуються від аграрного бізнесу. Потрібно також розуміти, що з цих двох

група — великі холдинги або вертикально інтегровані корпорації, у яких є цикл переробки, достатньо земель і які мають виходи на зарубіжжя. Вони працюють, починаючи від переробки зернової та сировинної продукції, закінчуючи упаковкою.

Друга група — малоземельні фермерські господарства та приватні аграрні виробники (одноосібники). І хоча вони становлять 86% усіх зареєстрованих товаровиробників, їх загальний фінансовий показник значно нижчий, ніж у тих 14%.

І саме ці одноосібні господарства нині не розвиваються. Чому? Лише 44 тис. невеликих ферм із 4,7 млн одноосібних селянських господарств

Літня людина в селі змушена з останніх сил тримати город та доглядати за худобою, аби не вмерти з голоду, оскільки все життя вона була «самозайнятою». Тільки тим і живуть, що здають свої паї та продають надлишки виробленої продукції.

Чомусь наша держава, наші аграрні чиновники вперто не хочуть вводити цих людей до нового аграрного

го сільгосптоваровиробника? Окрім технічних та зернових культур, усі інші продукти, що постачаються до столу українців (картопля, морква, буряк, овочі, м'ясо, молочна продукція), виробляються безпосередньо в селі. Знищення цілої верстви населення, яка важкою, почасти ручною працею забезпечує раціон харчування для всіх жителів країни, відкриває шлях

20 млн гектарів. Тобто половина розораних земель належатиме саме сімейним фермам, невеликим селянським господарствам. 14 мільйонам людей, а не 200 компаніям...

Ці господарства не вирощуватимуть технічних культур. Вони вирощуватимуть якісні органічні продукти харчування, залучатимуть сезонних робітників, працюватимуть родинними. 14 мільйонів платоспроможних людей матимуть змогу самотужки оплатити медичні, освітні та інші послуги...

Платоспроможне населення — це замощена держава. І ось над цим потрібно працювати. На цей шлях вказують нам інші країни, які вже виростили в себе сильних фермерів і довели, що саме ця форма аграрного устрою є ефективною та перспективною.

► **К.М.:** Якщо сільська поселенська мережа є нині основою українського буття і української держави, то чому влада знищує дрібнотоварне сільськогосподарське виробництво?

В.І.: Нашій владі не потрібні замощені люди, які володітимуть землею, становитимуть конкуренцію аграрним монополістам, будуть платоспроможними, вироблятимуть органічну продукцію і виходитимуть із нею на ринки. Владі вигідні монополії, а людей вони бачать лише як рабів.

Представники держави не мають на меті змінювати існуючий аграрний устрій, оскільки в переважній більшості представляють великий бізнес. І підтвердженням цього є закон про емфітевзис.

Верховна Рада прийняла рішення про продовження мораторію на продаж землі. Саме завдяки аграрним форумам, які проводила «Батьківщина», і незламній та послідовній позиції партії з цього питання все ж таки вдалося не дозволити розпродувати землю. Однак після цього з'явився даний законопроект, який дає можливість в обхід мораторію ділити земельні масиви. Тобто знайшли шпаринку, а саме: продавати не землю, а право оренди. І вже сьогодні в областях масово підписують договори оренди на 30-50 років. А затим уже права оренди можна продати будь-кому, навіть без згоди власника землі.

Нині сотні тисяч гектарів сільськогосподарських угідь сконцентровані в руках окремих агрохолдингових компаній, процвітають тіньові корупційні оборудки із земельними ділянками, скуповуються та перепродаються сільськогосподарські підприємства, відбуваються їх рейдерські захоплення. Час усе це припинити!

Розмову записав
Іван ГОСТРИЙ

ВЕРХОВНА РАДА ПРИЙНЯЛА РІШЕННЯ ПРО ПРОДОВЖЕННЯ МОРАТОРІЮ САМЕ ЗАВДЯКИ АГРАРНИМ ФОРУМАМ, ЯКІ ПРОВОДИЛА «БАТЬКІВЩИНА». НЕЗЛАМНА ТА ПОСЛІДОВНА ПОЗИЦІЯ ПАРТІЇ З ЦЬОГО ПИТАННЯ ВСЕ Ж ТАКИ НЕ ДОЗВОЛИЛА РОЗПРОДУВАТИ ЗЕМЛЮ

сотень десь 150 — це транснаціональні компанії та групи, а 50 — великі вітчизняні холдинги, наші «аграрні олігархи». Окрім того, що вони отримують зиск від власне продажу продукції, їм ще й відшкодовують ПДВ, і це відшкодування йде у валюті. Отже, ці компанії є фінансово стабільними та більш конкурентоспроможними.

Гравці аграрного ринку сьогодні поділилися на дві категорії. Перша

мають статус сільгосптоваровиробника. (Це близько 14 млн селян!)

Без статусу вони не можуть розраховувати на підтримку від держави, наприклад у кредитуванні. Вони не мають стажу для отримання пенсії, оскільки їх прирівняли до самозайнятих. Як вони виживають? Здають молоко за копійки, продають худобу в живій вазі перекупникам, торгують біля своїх будинків картоплею, фруктами та овочами...

устрою. Навпаки, в невеликих господарств відібрали навіть ту підтримку, яка ще залишалася.

Отже, одні продовжують збагачуватися, а інші все далі скочуються у злидні. Чому не допомогти 14 млн людей стати платоспроможнішими? Незрозуміло. Адже країна тримається саме на середньому класі.

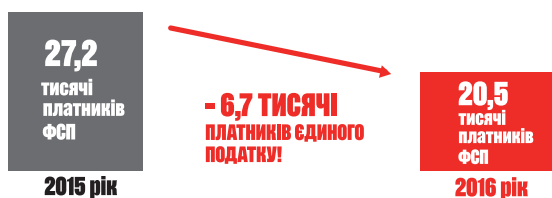
► **К.М.:** Тобто держава свідомо та послідовно знищує дрібного й середньо-

великим транснаціональним виробником зі стандартизованим виробництвом, але своїми цінами, якістю товару. Саме вони перетворюються на монопольного постачальника продовольства для українців. За такої ситуації робочі місця у селі неминуче скорочуватимуться, людей будуть виганяти з землі, як це відбувалося, наприклад, в Англії у минулому та позаминулому століттях, коли селян випроваджували в міста на мануфактури. Однак нині в Україні і в місті не знайдеш повноцінної роботи. Тож коли влада знищує дрібного виробника, вона тим самим фактично підриває соціальну базу села як такого.

В.І.: Так, ви все правильно кажете. Але потрібно розуміти: чи власне держава це робить, чи до цього докладають руки ті люди, які нині є рушіями аграрної політики? Я кажу про лобістів. Людей, які певний час працювали в тому чи іншому сільськогосподарському секторі і тепер керуються виключно інтересами свого бізнесу.

Чи можуть одноосібні господарства виробляти товарну продукцію? Можуть. Якщо так, то вони повинні отримати статус сільгосптоваровиробника та розраховувати на державну підтримку, зокрема кредити. Маючи це, вони вкладають гроші в розвиток свого підприємства. Це маленький бізнес, але виробляти якісну продукцію вони зможуть. І торгувати нею з ритейлерами без посередників теж зможуть. Містяться, скоріш за все, оберуть саме їхню продукцію! Отже, збільшуватиметься платоспроможність таких господарств. І коли відкриється земельний ринок, вони не продаватимуть свою землю агрохолдингам. Потрібно розуміти, що вони загалом обробляють 6 млн гектарів! А якщо такі господарства придбають ще 2-3 ділянки поряд, це буде

ХИБНІСТЬ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ — СКОРОЧЕННЯ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ (ДО 500 ГА В ОБРОБІТКУ)

ПОРІВНЯННЯ КІЛЬКОСТІ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ НА 1 ТИС. НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ ТА ЄС

ПОТРЕБА У ЗБІЛЬШЕНІ КІЛЬКОСТІ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ В УКРАЇНІ

Путін давно заслужив місце на лаві підсудних у Гаазькому трибуналі. А звіт прокурора Міжнародного кримінального суду (МКС) в Гаазі Фату Бенсуди, в якому анексія Криму прирівняна до міжнародного збройного конфлікту, вселяє стриманий оптимізм. Та ось парадокс: представники української влади цей важливий, але все ж проміжний звіт представляють зі всіх трибун як гучну перемогу. При цьому самі фактично встромляють палиці в колеса міжнародному правосуддю, відклавши цим літом можливість ратифікації Римського статуту ще на три роки.

ЗВІТ НАДІЇ НАШОЇ

Нинішня доповідь прокурора МКС справді відрізняється від попередніх, підготовлених торік і позаторік. Примітно вже навіть те, що вона вперше опублікована російською мовою, а не як раніше — англійською, французькою та іспанською. Навряд чи це тонкий троллінг Путіна і К° з боку Гааги, проте факт залишається фактом, і тепер росіянам буде значно легше ознайомитися з інформацією.

Ще один важливий момент: у нинішньому звіті українське питання подається окремо, без прив'язки до грузинської війни 2008 року, в результаті якої Росія анексувала Південну Осетію. У документі зібрані відомості, починаючи від подій на Євромайдані, закінчуючи війною на Донбасі.

І якщо торік Фату Бенсуда вказала, що під час спроб придушення Майдану не було скоєно злочинів проти людяності, хоч і порушувалися основні права людини, то тепер визнала: напади на мирне населення були систематичними і поширеними. Отже, ці дії можуть підпадати під статтю 7 «Злочини проти людяності» Римського статуту. Тому пані Бенсуда висловила

Євромайдану лише тоді, коли в Україні будуть винесені хоча б якісь вердикти. У нас же, на жаль, напередодні третьої річниці Революції Гідності похвалитися нічим.

Що стосується війни на Донбасі, то Гаага поки проводить фактичний і правовий аналіз відомостей про підтримку Кремлем так званих «ЛНР» та «ДНР» у вигляді фінансування, а також постачань обладнання і персоналу. Також Канцелярія вивчає, чи насправді Росія контролювала терористів.

А ось висновок прокурора по Криму таки вселяє надію. Згідно зі звітом, анексія півострова рівнозначна міжнародному збройному конфлікту між Україною і РФ. При цьому для Римського статуту зовсім не важливо, супроводжується окупація збройним опором чи ні.

Однак радіти все ж передчасно. Руслан Бортник нагадав, що звіт — це не рішення суду, а радше підготовка до попередньої стадії розгляду справ, що стосуються російської агресії проти України.

Своєю чергою Тетяна Печончик констатувала, що нині для нас дуже важливо отримувати такі сигнали від будь-яких судових інстанцій, які ідентифікують

Гаазький синдром

ЗВІТ ПРОКУРОРА МКС ПО УКРАЇНІ НЕ Є РІШЕННЯМ СУДУ. ЦЕ РАДШЕ ПІДГОТОВКА ДО ПОПЕРЕДНЬОЇ СТАДІЇ РОЗГЛЯДУ СПРАВ ЩОДО РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ ПРОТИ НАШОЇ КРАЇНИ

б навряд чи погодилася виконувати рішення МКС стосовно України, тим більше що Держдума не ратифікувала цей документ», — додав експерт.

Однак Тетяна Печончик пояснила, що на території РФ суд справді не зміг би розслідувати військові злочини. Але Росію все ж можна притягнути до відповідальності, оскільки Крим, згідно з міжнародним законодавством, є частиною України. А Київ хоч і не ратифікував Римський статут, проте визнав

розшук і арештований, оскільки, згідно зі ст. 27 Римського статуту, особа, яка має дипломатичний або президентський імунітет, не звільняється від відповідальності», — уточнила Тетяна Печончик.

Втім, навряд чи Путін такий дурний, аби залишати якісь підписи. А ті, хто підписувався, підпали під смертельну «чистку». Так, у 2015-му помер генерал ПДВ РФ Шушукін, який командував захопленням Криму. Цього року також «раптово» віддали Богу душу начальник ГРУ генштабу Збройних сил РФ генерал Ігор Сергун і колишній начальник управління ФСБ по Краснодарському краю РФ Олексій Шишков, який відправляв гумконвою на Донбас.

Україна повинна ратифікувати статут одночасно з РФ.

«Ті аргументи, які висували Адміністрація президента і члени пропрезидентських фракцій, позбавлені здорового глузду. Адже МКС уже має повну юрисдикцію на території нашої країни, тому Гаага вже могла б судити наших військових, якби в неї була вагома доказова база. Але цього не відбувається», — підкреслила Тетяна Печончик.

Однак весь цинізм ситуації полягає у тому, що хоч ратифікація Римського статуту прописана в Угоді про асоціацію з ЄС, це питання відклали на три роки: 2 червня 2016 року Верховна Рада більшістю голосів ухвалила зміни до Конституції України в частині правосуддя. Автором документа був Петро Порошенко, який не лише обіцяє нам безвізовий режим, а й декларує свою прихильність до євроінтеграції. Усе придумано хитро: в тексті змін до Основного Закону справді прописано, що Україна може визнати юрисдикцію МКС на умовах, визначених Римським статутом, але ця стаття набуває чинності аж влітку 2019 року.

«При цьому через три роки Рада може лише повернутися до розгляду цього питання. Щоб його розблокувати, потрібні зміни до Конституції і 300 голосів депутатів. Це складно і нереалістично», — уточнила експерт.

Своєю чергою Руслан Бортник додав, що влада боїться ратифікувати Римський статут не через турботу про наших військових, а через страх за себе, кохану. Бо хоч справи в МКС і розглядаються десятиліттями, та все ж можна дожити до того моменту, коли Гаага чекає вже їх.

Антоніна МІРОШНИЧЕНКО

2 ЧЕРВНЯ 2016 РОКУ РАДА БІЛЬШІСТЮ ГОЛОСІВ УХВАЛИЛА ЗМІНИ ДО КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ В ЧАСТИНІ ПРАВОСУДДЯ, ЯКИМИ РАТИФІКАЦІЯ РИМСЬКОГО СТАТУТУ ВІДКЛАДЕНА НА ТРИ РОКИ

готовність переглянути свій попередній аналіз цієї справи, тим більше що Канцелярія прокурора отримала від України нові відомості. Гаага і надалі їх прийматиме як від органів влади, так і від активістів.

За словами голови правління українського Центру інформації з прав людини Тетяни Печончик, її організація брала участь у підготовці й передачі до МКС двох таких матеріалів щодо кривавих злочинів на Майдані, а інші ініціативні групи надсилають до Гааги матеріали по Криму. Також є організації, які документують військові злочини на Донбасі. З огляду на безстроковий характер юрисдикції МКС в Україні, прокуратура в Гаазі продовжить реєстрацію правопорушень, скоєних в Україні.

Однак директор Українського інституту аналізу та менеджменту політики Руслан Бортник вважає, що Міжнародний кримінальний суд візьме до роботи справу щодо злочинів під час

цей конфлікт і дають йому свою оцінку.

ПУТІН, ПУТІН — ГА-АГА

Чимало експертів після опублікування Канцелярією прокурора МКС попереднього звіту щодо України пророкують Путіну і його оточенню повторення Нюрнберзького процесу. Господар Кремля тим часом зробив хід конем і підписав указ, згідно з яким РФ виходить із Римського статуту про заснування Міжнародного кримінального суду, бо останній нібито не виправдав покладених на нього сподівань і не став справді незалежним.

На думку Руслана Бортника, Росія своїм виходом намагається дискредитувати діяльність МКС і демонструє, що надалі припиняє свою участь у будь-яких міжнародних інституціях, які спробують критично оцінити її дії в Україні.

«Втім, навіть якби РФ не вишла з Римського статуту, вона

юрисдикцію МКС постановами Кабміну.

«Римський статут був доповнений визначенням поняття «злочин агресії» — під нього, власне, підпадають дії РФ стосовно України. Але такі протиправні акти МКС почне розглядати тільки з 2017 року. Крім того, і країна-агресор, і країна-жертва передусім повинні ратифікувати не лише Римський статут, а й цю поправку. Ось чому за цією «статтею» притягнути до відповідальності Росію нереально», — пояснила експерт.

А ось за злочини проти людяності і військові злочини, скоєні проти України, відповідає не країна, а конкретні особи. По ланцюжку суд встановить усіх, хто віддавав незаконні команди — аж до вищих посадових осіб.

«Якщо під час розслідування офісом прокурора буде з'ясовано, що Володимир Путін особисто робив злочинні розпорядження, які потім виконувалися, він буде оголошений у

З початку цього року держава кілька разів радикально змінювала порядок нарахування та продовження виплат внутрішньо переміщеним особам (ВПО). Так, у лютому були оприлюднені так звані списки СБУ, на підставі яких тисячам людей припинили всі виплати. Згодом ухвалили скандальну постанову №637, що впровадила перевірки фактичного місця проживання переміщених осіб та складання актів обстеження матеріально-побутових умов. Потім було ухвалено постанову №167, згідно з якою від 1 липня усі соціальні платежі ВПО, зокрема виплата пенсій, здійснюються через «Ощадбанк».

Тобто ВПО, на противагу іншим громадянам України, наразі не мають права вибору банку, а змушені користуватися послугами визначеної для них державою фінансової установи. В організації «Донбас SOS» зазначають, що таке рішення є дискримінаційним стосовно внутрішньо переміщених осіб. А «Ощадбанк» фактично можна вважати монополістом, адже, згідно зі статтею 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», підприємство посідає монополістичне становище на ринку товару, якщо в нього немає жодного конкурента.

Отже, всі внутрішньо переміщені особи для отримання виплат мусять оформити картку «Ощадбанку», яка для пенсіонерів є водночас пенсійним посвідченням. При цьому переселенці стикаються із багатьма проблемами.

По-перше, розповідає «ВВ» правовий аналітик Благодійного фонду «Право на захист» Ксенія Карагаур, для оформлення карток і зняття коштів у банкоматах «Ощадбанку» людям доводиться вистояти довжелезні черги.

«БФ «Право на захист» здійснює моніторинг ситуації у Запорізькій, Харківській, Луганській, Донецькій, Дніпропетровській областях. У деяких районах, наприклад у Ясинуватському Донецької області, нині немає жодного повноцінного відділення «Ощадбанку». Там діє лише одне, що надає послуги частково. Тобто ВПО мають їхати до іншого району, а це і час, і кошти, і неймовірне скупчення людей.

30 робочих днів (близько півтора місяця) після звернення громадянина.

«Але цих термінів не дотримуються, — наголошує Ксенія Карагаур. — Згідно з моніторингом інформації переміщених осіб щодо ЕПП, який на початку серпня здійснив БФ «Право на захист», 32% опитаних відповіли, що вже подали документи на отримання нового посвідчення, а інформація про вже видані пенсіонерам картки вперше надійшла у жовтні. Окрім того, є випадки, коли людям блокують стару картку, а новою в «Ощадбанку» ще не видали. Тобто посвідчення виготовили, але людина не має його на руках. Тоді можна отримати гроші в касі банку. Але, знову таки, потрібно вистояти чергу».

Юрист наголошує: про ці проблеми представники «Ощадбанку» добре знають.

«Слід зазначити, що банк вживає заходів для зменшення черг. Так, у деяких відділеннях збільшена кількість персоналу для обслуговування ВПО. За наявною у БФ «Право на захист» інформацією, «Ощадбанк» планує у Донецькій області розширити мережу інформаційно-платіжних терміналів і відкрити додаткові офіси», — каже Ксенія Карагаур.

У згаданій постанові сказано, що виплати внутрішньо переміщеним особам здійснюються лише «через рахунки та мережу установ і пристроїв публічного акціонерного товариства «Державний ощадний банк України». Так, банківські картки, які

УРЯД ПРОДОВЖУЄ УСКЛАДНЮВАТИ БЮРОКРАТИЧНІ ПРОЦЕДУРИ, ЧИМ ПОГІРШУЄ СТАНОВИЩЕ ГРОМАДЯН, ЯКІ ПРОЖИВАЮТЬ НА ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНІЙ І НЕПІДКОНТРОЛЬНІЙ УКРАЇНІ ТЕРИТОРІЇ АБО ЗАРЕЄСТРОВАНІ ЯК ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНІ ОСОБИ

не містять жодної новини для ВПО», — каже Карагаур.

У організації «Крим SOS», окрім того, звертають увагу на завищені тарифи за користування картою для пенсіонерів-переселенців. Так, у тарифному пакеті «Моя країна» вартість «Базового» і «Розширеного» SMS-банкінгу становить 5 грн і 7 грн. А в тарифному пакеті «Пенсійний», за яким обслуговуються усі інші пенсіонери, ці послуги коштують 2 грн і 5 грн відповідно. І ніхто не виключає, що «Ощадбанк» і надалі завищуватиме вартість послуг для переселенців. Адже права вибору в тих просто немає.

Найбільше від нововведень постраждали пенсіонери-переселенці. Адже разом із отриманням картки «Ощадбанку» їх зобов'язали проходити так звану фізичну ідентифі-

каційного проживання. Через 30 робочих днів слід звернутися до відділення «Ощадбанку» і укласти договір на отримання документа. Отож перед пенсіонерами постають додаткові складнощі, адже їм доведеться вистояти в чергах ще й до відділень Пенсійного фонду.

«Був випадок, коли в місті Бахмут у такій черзі стояло близько 700 людей. Проблему вдалося вирішити, звернувшись до працівників обласної філії Пенсійного фонду», — зазначає Ксенія Карагаур.

Тож громадські організації передбачають, що невдовзі виплати пенсій ВПО знову почнуть масово припинятися. Адже по шести місяцях, коли настане час проходити першу верифікацію, у відділеннях «Ощадбанку» утворяться величезні черги, і не всі пенсіонери встигнуть переєструватися.

Але далі — більше. Стало відомо про нову ініціативу Пенсійного фонду: пенсіонери-переселенці мусять проходити фізичну ідентифікацію у «Ощадбанку» щотри місяці. У такий спосіб ПФУ має намір боротися із «мертвими душами», коли пенсію продовжують нараховувати людині, що померла. Громадські організації виступають проти такого почину, зазначаючи, що тим самим влада воєнне обмежує права внутрішньо переміщених осіб.

Голова комітету Верховної Ради з прав людини Григорій Немирня звернувся до прем'єр-міністра Володимира Гройсмана з вимогою переглянути постанови №637 і №167.

«На жаль, уряд України продовжує ускладнювати бюрократичні процедури, що погіршує становище громадян, які проживають на тимчасово окупованій і непідконтрольній Україні території або зареєстровані як внутрішньо переміщені особи. Чинники мають полегшувати життя людей, які постраждали від російської агресії, а не створювати для них дискримінаційні перепони», — зазначає Григорій Немирня.

Крім того, голова комітету підкреслює, що до порядку денного ВРУ

не вносяться законопроекти, спрямовані на соціальний захист та права внутрішньо переміщених осіб.

«Це дуже прикрий факт. У зв'язку з цим я хочу нагадати, що голова Представництва ЄС в Україні Хью Мінгареллі чітко сказав: невирішення питання соціального захисту внутрішньо переміщених осіб унеможливує надання Україні другого траншу макрофінансової допомоги у розмірі 600 мільйонів євро», — сказав він.

Справді, світова спільнота вже вголос говорить про те, що українська влада не надто докладє зусиль, аби переселенці почувалися повноцінними громадянами своєї країни. Так, у жовтні 2016 року Парламентська асамблея Ради Європи ухвалила резолюцію «Засоби правового захисту у випадках порушення прав людини на окупованих українських територіях». У ній, зокрема, сказано, що внутрішньо переміщені особи «потерпають від серйозних соціальних труднощів, які посилюються обмежувальними заходами, запровадженими українською владою щодо пенсійного забезпечення та соціальних виплат». Парламентська асамблея закликала Україну спростити адміністративні утиски стосовно ВПО.

Представники громадських організацій, що опікуються питаннями ВПО та інших осіб, постраждалих від бойових дій на сході України, розробили Дорожню карту для уряду і передали її усім зацікавленим міністерствам. У ній серед інших вимог міститься заклик скасувати постанову №167, а також внести зміни до постанови №637.

У Мінсоцполітики запевнили, що останню таки відкоригують. Зокрема, соціальні працівники не приходять із перевіркою до людей, які працюють чи навчаються у денний час, за умови надання відповідних довідок. Залишається сподіватися, що до громадськості прислухаються, а міністерство виконає свої обіцянки.

Вікторія ЧАЙКА

У ДЕЯКИХ РАЙОНАХ, НАПРИКЛАД У ЯСИНУВАТЬСЬКОМУ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ, НИНИ НЕМАЄ ЖОДНОГО ПОВНОЦІННОГО ВІДДІЛЕННЯ «ОЩАДБАНКУ»

Так, у липні в місті Бахмут у черзі стався конфлікт, який мало не дійшов до бійки. Був випадок, коли до одного з банкоматів стояло близько 300 осіб. За останньою інформацією, юрми у відділках «Ощадбанку» спостерігалися в містах Лиман та Маріуполь Донецької області, у Бахмуті знов тиснява біля банкоматів. У Лимані людям доводиться чекати на вулиці, до відділень впускають невеликими групами. Окрім того, надходять повідомлення про дефіцит готівки в банкоматах, а також про те, що деякі автомати взагалі не функціонують», — каже Ксенія Карагаур.

Згідно з постановою №167, «Ощадбанк» з 1 серпня має обмінювати картки пенсіонерів на електронні пенсійні посвідчення (ЕПП). Так, відповідно до визначеного Пенсійним фондом України порядку емісії карток, їх мають видавати протягом

видаються «Ощадбанком» для ВПО, обмежені тарифним пакетом «Моя країна». І, згідно з його умовами, знімати кошти можна лише через банкомати цієї фінустанови. Також не можна перераховувати гроші на рахунки інших банків, що створює додаткові незручності для людей. Окрім того, для переселенців обмежений WEB-банкінг. Люди скаржаться, що не можуть оплатити комунальні послуги, купити квитки, здійснити онлайн-покупки, поповнити рахунок мобільного телефону через Інтернет.

«Ощадбанк» не дає переміщеним особам доступних роз'яснень щодо можливостей користування картками. Благодійний фонд «Право на захист» ще в липні звертався до банку з цього приводу. Однак у результаті на сайті фінансової установи з'явилася лише інформація про «переваги» пакету — очевидні речі, які

кацію: перший рік — раз на півроку, потім — раз на 12 місяців. Тобто незалежно від стану здоров'я пенсіонер має особисто приходити до відділення банку та реєструватися. Причому не передбачено, щоб до людей із обмеженими можливостями чи важкими захворюваннями представники банку приїжджали додому, хоча громадські організації неодноразово наголошували на тому, що це питання необхідно вирішити.

«За відсутності проходження фізичної ідентифікації одержувачів пенсій публічне акціонерне товариство «Державний ощадний банк України» зупиняє видаткові операції за поточним рахунком до моменту звернення клієнта», — сказано в постанові №167.

Щоб отримати пенсіонерів своє нове пенсійне посвідчення, спочатку треба написати заяву до управління Пенсійного фонду за місцем

Коли 2013 року кіностудія Warner Bros. оголосила про початок зйомок фільму «Фантастичні звірі і де їх шукати», прибічники всесвіту Гаррі Поттера ледь не збожеволіли від щастя. Джоан Роулінг тоді ще не збиралася писати продовження поттеріани, маючи намір поставити крапку в історії про юного чарівника. Тож можливість ще раз зануритися у магічний світ неймовірно збуджувала. Хай навіть у ній немає місця для Гаррі та його друзів. І ось довгоочікувана прем'єра відбулася!

НОВИЙ ВСЕСВІТ

«Фантастичні звірі і де їх шукати» — літературний твір Джоан Роулінг, що вийшов друком у видавництві «Блумсбері» ще 2001 року. Згідно із задумом, це підручник Гаррі Поттера, який напи-

**НОВА
ЧАРОДІЙНА
ГЛАВА:
Валіза
із сюрпризом**

1920-ті... До Нью-Йорка прибуває британський чарівник-зоолог Н'ют Скамандер (Едді Редмейн) з валізою, повною чудернацьких створінь. Насправді він приплив до Америки, щоб в Арізоні випустити на волю Птаху-грім, яку він визволив із неволі. Але так ста-

ти глядача ще більше. Ну що він може запропонувати кіноманам після зйомок у такому серйозному і проблемному кіно? Але він не просто здивував, а полонив. Головна його зброя — безпосередність. Те, що він витворює на екрані, — це, зрештою, і є справжня магія.

сона (Седрік Дігорі) вирвали кожен свій епізод у «Гаррі Поттері», але мені не довелося».

Зате зараз Едді Редмейн став ключовим персонажем абсолютно нового і не менш чародійного всесвіту.

Підбір акторів у картині пречудовий: Кетрін Уотерстон, Елісон Сьюдол, Ден Фоглер, Езра Міллер, Саманта Мортон, Колін Фаррелл і чимало інших. А ще епізодичну роль у фільмі виконав Джонні Депп (останнім часом він фанатично полює на казковий муви). Кожен із них зміг створити неповторний образ, і вочевидь з новими героями ми зустрінемося ще не раз. Річ у тім, що кіноказка про фантастичних звірятко складатиметься із п'яти, а не трьох фільмів, як було заявлено раніше. Продюсери запевняють, що намагатимуться випустити продовження щодва роки.

ВІД ТЕМРЯВИ ДО СВІТЛА

Режисером картини став Девід Ейтс, котрий екранізував останні чотири частини поттеріани. Тож схалтурити він просто не міг!

ГОЛОВНУ РОЛЬ У ФІЛЬМІ ВИКОНАВ ВОЛОДАР ПРЕМІЇ «ОСКАР», БРИТАНСЬКИЙ АКТОР ЕДДІ РЕДМЕЙН. МИНУЛОГО РОКУ ВІН ОШЕЛЕШИВ ВЕСЬ СВІТ, ГЕНІАЛЬНО ПЕРЕВТІЛИВШИСЬ У ТРАНСГЕНДЕРА ЛІЛІ ЕЛЬБІ В СТРИЦІ «ДІВЧИНА З ДАНІЇ». ТА Й ЗАРАЗ ПОЛОНИВ ГЛЯДАЧА. ТЕ, ЩО ВІН ВИТІВАЄ НА ЕКРАНІ, — СПРАВЖНІСІНЬКА МАГІЯ

сав маг-зоолог Н'ют Скамандер. У ньому розглядається історія магичної зоології, наводиться класифікація чарівних істот, описується хроніка приховування фантастичних тварин від маглів тощо. Скамандер працював над книгою протягом багатьох років, подорожуючи всіма континентами. Вступ до цієї праці написав сам Альбус Дамблдор. А на полях Гаррі Поттер і Рон Візлі залишили свої помітки.

Отож, матеріалу бракувало навіть для короткометражки, не те що для повноцінного художнього фільму. Тому Джоан Роулінг, яка стала автором сценарію до однойменного кіно, довелося вигадувати все з нуля.

«Ідея «Фантастичних звірів» переслідувала мене упродовж всього періоду написання «Гаррі Поттера». Я хотіла повернутися у цей чарівний світ... Ще тоді мене осінило: персонажі з підручника, за яким учні «Хогвартса» навчаються доглядати магичних істот, цілком можуть сформулювати окрему історію», — зізнавалася Роулінг в одному з інтерв'ю.

І письменниці вдалося створити захоплюючий спін-офф до знаменитої магичної саги.

лося, що кілька звірятко з його поклажі втікають. І Н'ют намагається їх піймати. Та, на лихо, він привертає до себе увагу Магічного конгресу США (американський еквівалент британського Міністерства магії). Оскільки своїми діями головний герой дискредитує весь чарівний світ. Магли давно розпочали полювання на відьом, і їм потрібне реальне підтвердження їхнього існування. Потім відбувається таке...

Втім, переповідати сюжет є просто злочином! За цією захоплюючою історією потрібно самому стежити щомиті!

ІЗ ВОЛДЕМОРТОМ НЕ СКЛАЛОСЯ

Головну роль у фільмі виконав володар премії «Оскар», неповторний британський актор Едді Редмейн. Минулого року він ошелешив весь світ, геніально перевтілившись у трансгендера Лілі Ельбі в стрічці «Дівчина з Данії». І другого «Оскара» не отримав лише тому, що Леонардо ДіКапріо нарешті нагородили золотою статуеткою за багаторічні страждання і прольоти. Здавалося б, що Редмейну не вдається здивува-

До речі, з'ясувалося, що п'ятнадцять років тому Редмейн проходив кастинг у поттеріану: «Я претендував на роль Тома Редла (молодий Волдеморт), коли ще навчався в університеті. Я повністю провалив прослуховування, і мені не зателефонували».

Насамкінець роль Редла дісталася Крістіану Коулсону.

За словами актора, попри невдачу, він все ж розраховував, що йому запропонують зіграти когось із родини Візлі.

«Я погано розрізняю кольори, але мені завжди говорили, що у мене рудувате волосся... Та, на жаль, з цим теж не склалося. Чимало моїх друзів на кшталт Дона Глісона (Білл Візлі) і Роба Паттіна-

КІНО ВИЙШЛО НЕЙМОВІРНО ДОБРЕ І ЗАТИШНЕ. НЕМАЄ У «ФАНТАСТИЧНИХ ЗВІРЯХ» ПОТТЕРІВСЬКОГО НАДРИВУ, БЕЗВИХОДІ, ТРАГЕДІЇ. НА ЦЬОМУ НАПОЛІГ САМ ПОСТАНОВНИК. БІЛЬШЕ ТОГО, РЕЖИСЕР ВІДХИЛИВ ПЕРШИЙ СЦЕНАРІЙ ДЖОАН РОУЛІНГ, БО ВІН БУВ НАДТО ГНІТЮЧИЙ

І Ейтсу справді вдалося зачарувати глядача. Причому кіно вийшло у нього неймовірно добре і затишне. Немає у «Фантастичних звірях» поттерівського надриву, безвиході, трагедії. На цьому наполіг сам постановник. Більше того, режисер відхилив перший сценарій Джоан Роулінг, бо він був надто гнітучий. Отож знаме-

нитий казкарці довелося переписувати все заново.

Роулінг насправді зробила казку світлою, але водночас саме сценарій є найслабшим місцем у картині. Хоч письменниці й вдалося вигадати цікаву фабулу, навіть вплести в неї політику, красиво розписати магичний побут, але в стрічці є безліч нестиковок. Наприклад, для чого Н'юту Скамандеру, який володіє телепортацією, плити на кораблі з Британії до США? І таких запитань виникає чимало.

А ще другорядні сюжетні лінії дуже недбало прописані. Якщо в «Гаррі Поттері» Роулінг великого значення надає усіляким бекам, то тут вона не спромоглася пояснити глядачеві мотиви дій багатьох героїв. Також не надто вникла в історії персонажів. Хоча, можливо, так і було задумано, і в наступних частинах вона заповнить ці прогалини.

Ще Роулінг на самому початку фільму видає уважному глядачеві головного лиходія.

Але, зрештою, Роулінг усе можна пробачити, адже це її дебют у кінодраматургії. Вперше вона сама писала сценарій.

Загалом кіно вийшло неймовірно позитивне і життєствердне. З першої і до останньої миті неможливо відірвати погляд від екрану. Чудовий гумор, витончена романтика і чарівні фантастичні звірі. Чого вартий лише один качконіс-клептоман...

Та й спецефекти в картині приголомшливі. Ось тільки розповідати про них немає жодного сенсу, бо всю цю кінематографічну красу потрібно бачити на власні очі! І що найприємніше — цей фільм аж ніяк не одноразовий. Уже після першого перегляду хочеться знову зануритися у прекрасний магичний світ!

Найімовірніше, наступна частина чаклунської франшизи вийде в 2018 році. Зніматиме її, як і всі інші серії, Девід Ейтс. Нині вже відомо, що дію фільму перенесуть до Європи, зокрема Великобританії та

Франції. Швидше за все, Н'ютіві Скамандеру доведеться протистояти найтемнішому чарівникові тих часів Геллерту Гріндевальду. А ще, очевидно, нам покажуть молодого Альбуса Дамблдора. Тож чекаємо з нетерпінням. А час летить так швидко...

Анна СПІВАК

<p>Шеф-редактор — Сергій ПАЛЄХА, відповідальний секретар — Олексій СОКУР</p> <p>Свідоцтво про держреєстрацію КВ №21058-10858 ПР від 14.11.2014 р.</p>	<p>Редакція: м. Київ, бул. Лесі Українки, 26</p> <p>Пишіть на адресу: ТзОВ «Структура ІТ», а/с 155, м. Київ, Україна, 04080</p>	<p>Засновник та видавець: ТзОВ «Структура ІТ»</p> <p>Тел.: (044) 359-04-54 e-mail: gazetavv@i.ua</p> <p>Газету надруковано ТзОВ «Мега-Поліграф» 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14</p>	<p>Замовлення № 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9</p> <p>Наклад 10 485 прим.</p> <p>Передплатні індекси: 23115 (рос.), 49450 (укр.)</p>	<p>При використанні публікацій посилання на газету «ВВ» обов'язкове.</p> <p>Відповідальність за зміст рекламних матеріалів несе рекламодавець.</p>
--	--	---	---	--

